

31-mavzu: [r] tovushi. Rr harfi

Dars maqsadi:

- [r] tovushining talaffuzi va Rr harfining bosma shakli bilan tanishadilar ;
- [r] undosh tovush ekanligini bilib onladilar.
- so'zlardan [r] tovushining o'rnini aniqlashni o'rganadilar;
- so'zni bo'g'inga bo'lib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;

Tayanch so'zlar: kasblar, [r] tovushi

Didaktik materiallar: ko'k va qizil rangli kichik kvadratlar, rasmlı kartochkalar,

Darsning borishi:

I.Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : O'quvchılardan bugungi kun sanasi so'raladi.

Bo'g'inga bo'lamiz mashqi: O'qıtuvchi doskaga bir nechta so'zlarnı yozadi.

O'quvchılardan shu so'zlarnı bo'g'inga bo'lib o'qishni so'raydi.

- *Bugun siz bilan "Bo'g'inlab o'qiyimiz "mashqini o'tkazamiz. Doskada yozilgan so'zlarnı bo'g'inga bo'lib o'qing.*

Asosiy qism (40 daqiqa)

1.Amaliy topshiriq bajarish: (5 daqiqa)

O'qıtuvchi doskaga traktorni rasmni qo'yadi. O'quvchılardan traktor qanday ovoz chiqarishini va bu ovozda qaysi tovush uzunroq aytilishini so'raydi.

- *Doskadagi rasmlarga qarang. Ularnı so'z bilan ifodalang. U chiqaradigan ovozda qaysi tovush uzoqroq talaffuz qilishini toping.*

Amaliy topshiriqni muhokama qilish:

- *Rasmni qanday so'z bilan ifodaladingiz?*
- *Traktor qanday ovoz chiqaradi?*
- *U chiqargan ovozda qanday tovush uzunroq eshitiladi?*

Javoblar xulosalanib, yangi mavzudagi tovush tushuntiriladi

2.Mavzuni tushuntirish: (10 daqiqa)

O'qıtuvchi [r] tovushini qanday hosil bo'lishini tushuntiradi. Undosh tovush talaffuzda to'siqqa uchrab, qisqa aytilishi unli bilan birga bo'g'in hosil qilishi haqida tushuncha beradi.

Darslikda berilgan QR kod orqali tovush eshittiriladi.

O'qıtuvchi uchun eslatma:

R tovushini talaffuzida lablar sal ochiq, harakatsiz bo'ladi, tishlar bir-biriga yaqinlashgan, ammo tegmagan, titraydi, yumshoq tanglay ko'tarilgan va tomoqning orqa devoriga siqilgan bo'lib, burun yo'llarini yopib qo'yadi, havo oqimi esa og'iz orqali o'tadi, tovush bog'lamlari bog'langan, tebranib tovush hosil bo'ladi.

Darslikdan Rr harfining bosma ko'rinishi bilan tanishtiriladi. Darslikda berilgan she'r o'qib beriladi va muhokama qilinadi.

- Randa, romda “R” tovushi,
Uni qanday yozaman?
- Bir qo'lni belga qo'yib,
Bir oyog'ing tiragin.
“R”ga o'xshab qolding sen,
Bor, oynaga qaragin.

- *She'r nima haqida?*
- *R harfi nimaga o'xshatilgan?*
- *Bola r harfini qanday qilib ko'rsata oldi?*
- *Siz ham bola kabi r harfini ko'rsata olasizmi?*

O'qituvchi doskada o'quvchilarga bo'g'inlarni qo'shib so'z hosil qilib o'qish tartibini darslikdagi topshiriq orqali tushuntiradi.

Darslik bilan ishlash: (15 daqiqa)

Darslikda berilgan bo'g'in va so'zlar o'quvchilarga navbat bilan o'qitiladi.

Ko'rsatkichlar yordamida so'zlardan gap hosil qilinib o'qitiladi.
Rasmni ifodalovchi so'zlardagi xatolarni topadilar va doskaga to'g'ri holatini o'quvchilar yozadilar.

Daftar bilan ishlash: (10 daqiqa)

1. *Rr harfini tegishli rangga bo'yang. Nega shu rangni tanlaganingizni ayting.*
2. *Raketa so'zining chizmasidan r harfining o'rnini aniqlang va tegishli katakni bo'yang.*
3. *Berilgan namunadan bosma Rr harfining bosh va kichik ko'rinishi va so'zlarni avval nuqtalar ustidan so'ng mustaqil yozing.*
4. *Barcha N va K harflarining tagiga chizing.*

So'ng qolgan harflardan so'z yasang va yozing. (yurt, doira, radio)

YNKKNNKKUKKNNRNKNTKKNK- yurt

NNKNKKDKNKNOIKKKNNRKNKA-doira

KRNKNKNANKNNKKDKINOKNN-radio

O'qituvchi doskaga bir nechta rasmlarni iladi. Ular orasida shifokor, sartarosh kabi kasb-hunar egalarining rasmini qo'yadi. Rasmlar orasidan kasb-hunarni ifodalovchi so'zlarni ajratishini aytiladi. Kasb-hunar turlari haqida o'quvchilar bilan suhbat o'tkaziladi. Sartarosh nimalar qilishi, shifokorlar nimalar qilishi haqida so'rash tavsiya etiladi. Bu so'zlarda [r] tovushining o'rnini aniqlaydilar.

Daftarda rassom va shifokor soʻzlarining chizmasida r harfini oʻrnini topib belgilang.

Darsga yakun yasash:

- Qanday tovush bilan tanishdingiz?*
- Mashgʻulotda nimalarni eslab qoldingiz?*
- Bugungi darsda sizga nima yangilik boʻldi?*
- Qaysi topshiriqni bajarishga qiynaladingiz?*

32-mavzu: [r] tovushi. Rr harfi yuzasidan amaliy topshiriqlar

Dars maqsadi:

- [r] tovushining talaffuzi va Rr harfining bosma shakli yuzasidan amaliy topshiriqlar bajaradilar;
- soʻzlardan [r] tovushining oʻrnini aniqlashni oʻrganadilar;
- soʻzni boʻgʻinga boʻlib, undagi tovushlar sonini aniqlaydilar;

Tayanch soʻzlar: [r] tovushi ishtirokidagi soʻzlardan tovushlar sonini aniqlash chizmasi.

Didaktik materiallar: rasmi va boʻgʻinli kartochkalar, kesma harflar. Yoʻl harakati qoidalariga oid rasmlar.

Darsning borishi:

I.Kirish qismi (5 daqiqa)

Faollashtirish mashqi:

Kalendar : Oʻquvchilardan bugungi kun sanasi soʻraladi.

Gap tuzamiz mashqi: Oʻqituvchi doskaga gap chizmasini chizadi. Oʻquvchilardan shu chizmaga mos gap tuzishni soʻraydi.

-Bugun siz bilan “Gap tuzish” mashqini oʻtkazamiz. Doskada chizilgan gap chizmasiga qarang. Shu chizmaga mos gap tuzing.

Asosiy qism (40 daqiqa)

1.Amaliy topshiriq bajarish: (5 daqiqa)

Oʻqituvchi kesma harflar yordamida r harfi ishtirokida 5 ta soʻz hosil qilishni soʻraydi.

Kesma harflaringiz yoramida oʻrgangan harflarimiz bilan soʻzlar tuzing. Tuzgan soʻzlaringizni partadoshingizga oʻqib bering.

Amaliy topshiriqni muhokama qilish:

- *Qanday soʻzlar tuza oldingiz?*
- *Partadoshingiz qanday soʻzlarni tuza oldi?*